

Архітектура будівель та споруд

Практична робота 1

Храм в Луксорі

Піраміда Мікеріна

Ансамбль Едфу

Храм Хатшепсут

Храм в Карнаку

Піраміда Хефрена

Імхотеп. Державний сановник
царя Джосера (XXVII ст. до
н.е.) вважається першим
поіменно відомим
архітектором, автором
комплексного проєкту
стуфованої піраміди в
Саккарі.

Він уперше масштабно застосував
тесаний вапняк як конструктивний
і облицювальний матеріал.
Посмертно був обожнений як
мудрець і лікар, що засвідчує
культурну вагу його особи.

Хеміун - візир Хуфу (бл. 2570 до н.е.),
якому приписують керівництво
будівництвом Великої піраміди в Гізі,
очолював адміністрацію праці,
логістики каменоломень і
топографічного нівелювання.

Статуя Хеміуна з титулами «наглядач
усіх царських робіт» підтверджує
важливість його ролі. Авторство
індивідуальне у тій добі завжди
умовне, але його ім'я стало символом
«архітектора-менеджера»
Стародавнього царства.

Інені. Чиновник і майстер будівель відомий автобіографічним текстом, де описує «потаємне» прорубування царських гробниць у Західних Фівах.

Саме за нього відбувається перехід до скельних поховань, що започаткувало традицію Долини царів. Інені керував роботами в Карнаку й організовував монтаж обелісків, отже, володів повним спектром — від земляних робіт до точних підйомних операцій. Його діяльність показує зсув від пірамідального типу до храмово-гробничних ансамблів із рознесеними функціями. Постаті такого типу формують «школу» державних архітекторів Нового царства.

Сенмут (Сененмут) – відповідальний за проєкт і реалізацію заупокійного храму Хатшепсу в Дейр-ель-Бахрі (Джесер-Джесеру), де терасне компонування поєднано з осьовою симетрією й живописною інтеграцією скелі. Він курував установлення обелісків у Карнаку та низку інфраструктурних робіт у Фівах.

Сенмут є прикладом архітектора-куратора великих програм, що поєднував придворні й технічні функції, про що свідчить розмаїття його титулів. Його власні гробниці демонструють інтерес до астрономічної символіки. Також у його творах втілено естетичний поворот до інтеграції ландшафту та архітектури.

Аменхотеп – видатний адміністратор і архітектор доби Аменхотепа III, пов’язаний із монументальним будівництвом його заупокійного храму у Фівах (Колоси Мемнона – залишок фасадної частини).

Йому приписують участь у спорудженні пілонів і колонних залів у Карнаку, а також проєкти в Нубії (Солеб).

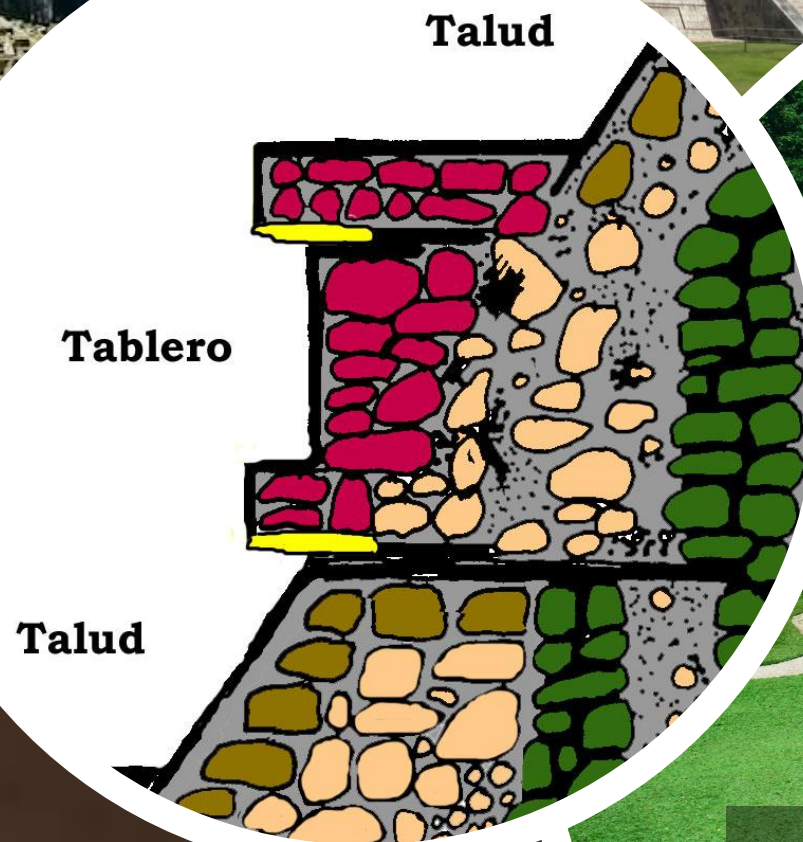
Після смерті він був ушанований як мудрець і деміург знання, що зближує його з образом Імхотепа. Цей культовий статус свідчить про соціальну роль архітектора в пізньому Новому царстві.

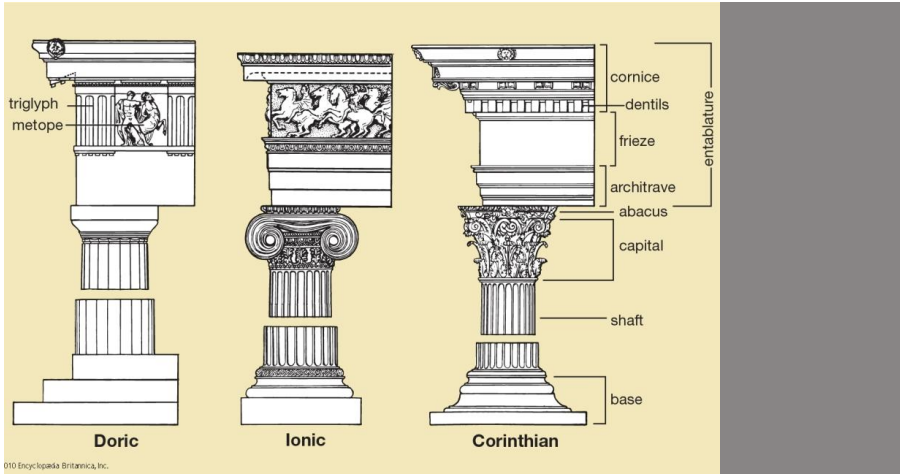
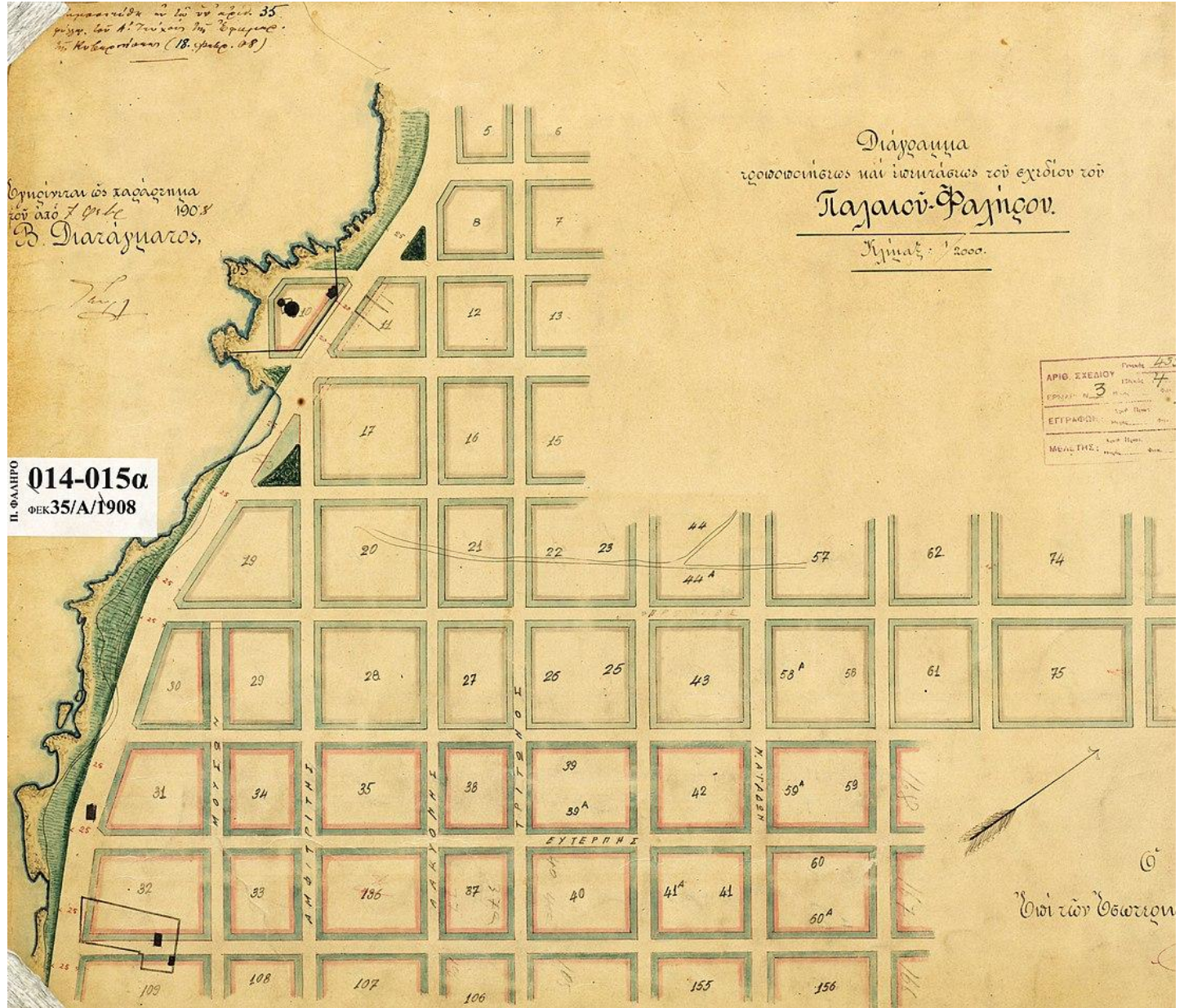
Місто Мачу
Пікчу

Корт для гри в
м'яч Ель-Таджін

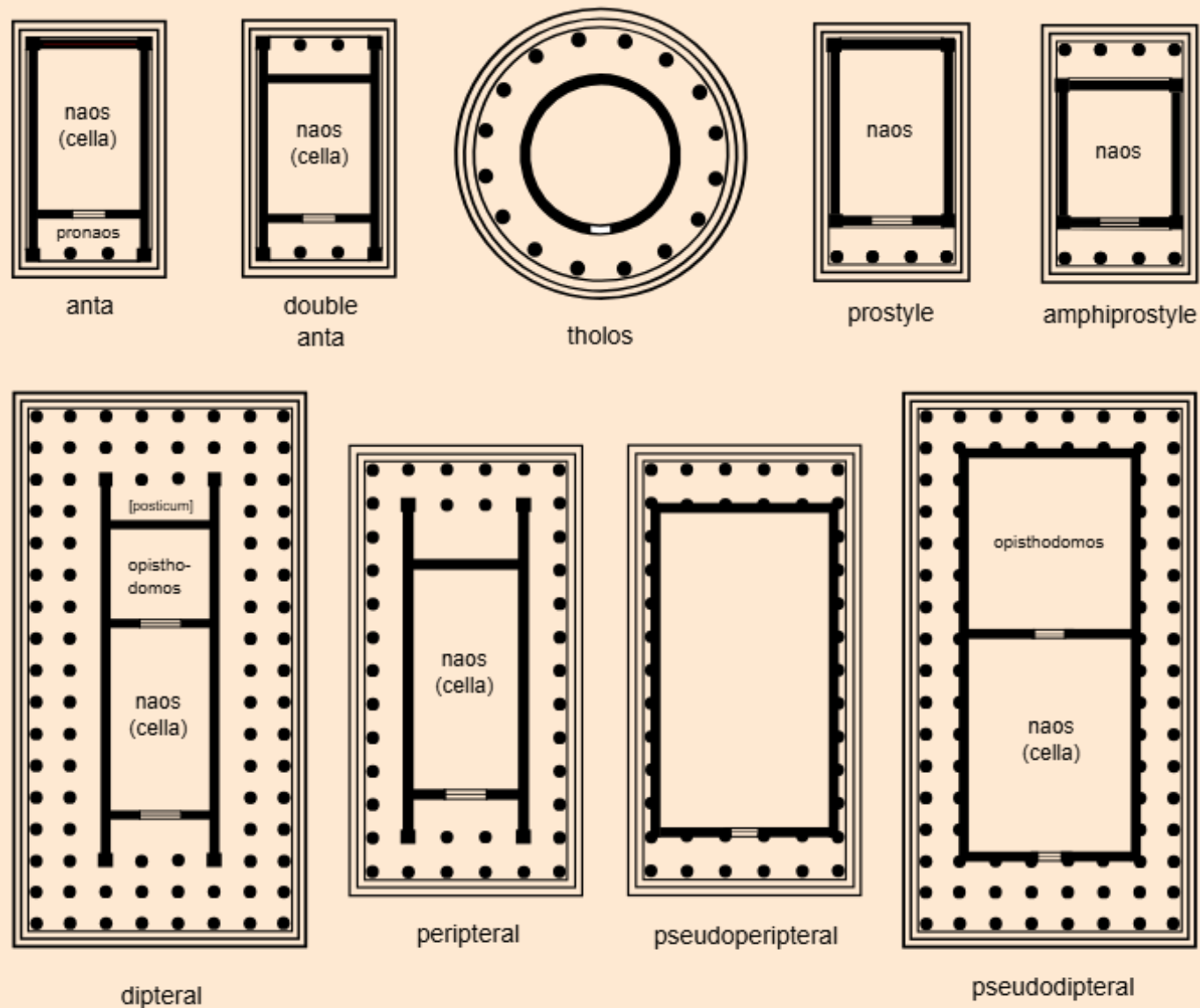
Центральна
площа Паленке

Іктін. Співавтор Парфенона, що реалізував програму синтезу доричного периптера з внутрішньою іонійським фризом. Йому також приписують Храм Аполлона Епікурія в Бассах, де з'являється ранній зразок коринфської колони в інтер'єрі.

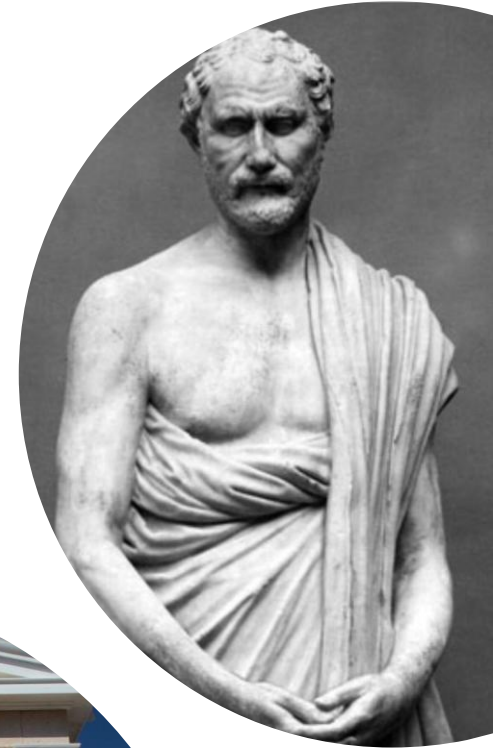
Іктін виступає теоретиком, античні джерела згадують його трактат про Парфенон (спільно з Карпіоном). У ньому втілено «класичний раціоналізм» грецької архітектури.

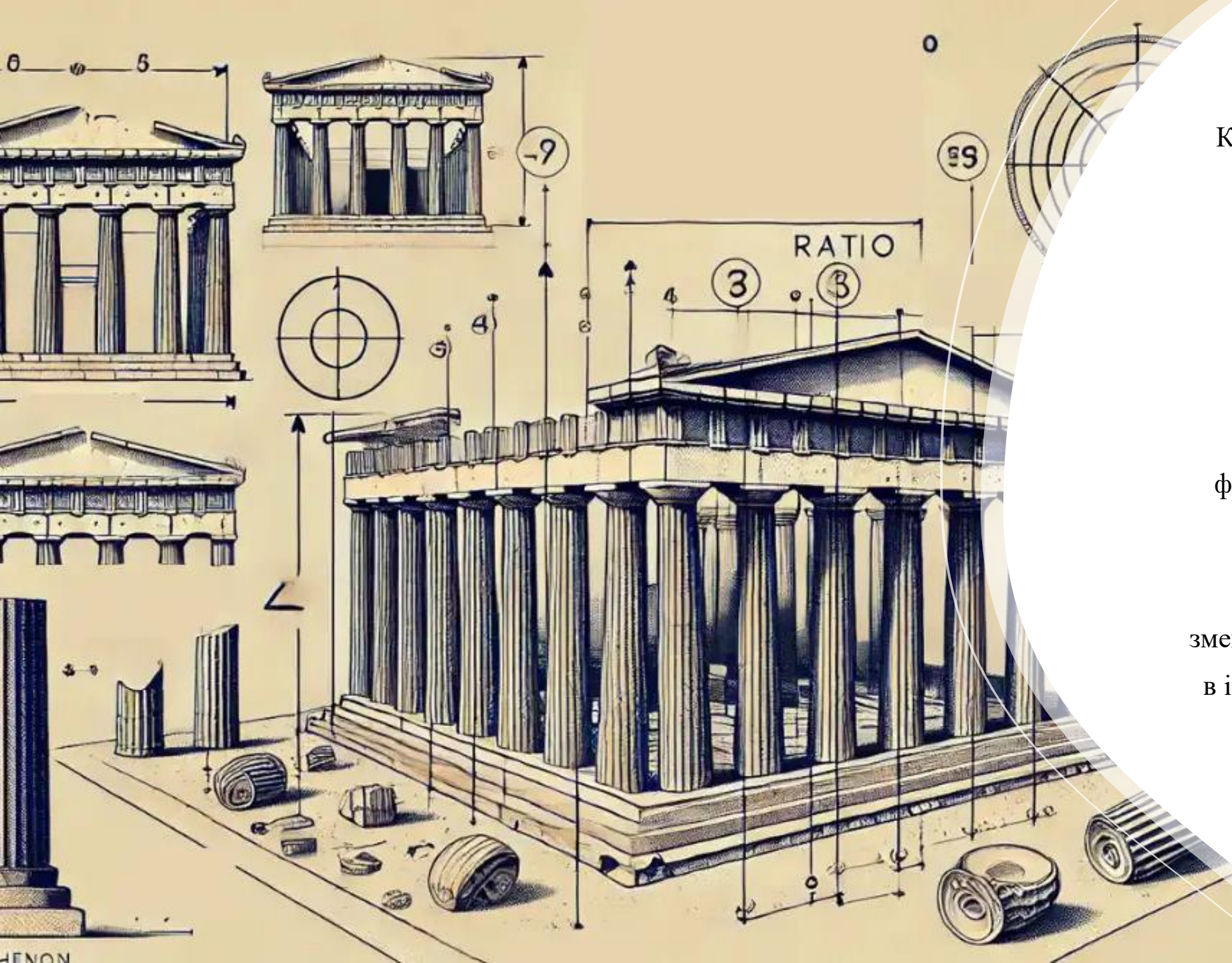

Каллікрат разом з Іктіном відповідав за архітекτονіку Парфенона, координуючи каменярські практики з геометрією пропорцій.

Самостійно спроектував храм Афіни Ніки на бастіоні Акрополя — концентровану іонічну модель, де тендітність форми досягає структурної ясності.

Переважна більшість його проектів знаходиться в полі між елегантністю іоніки та суворістю дорики. Ця позиція зробила його центральною фігурою «легкого класицизму» V ст. до н.е.

Карпіон. Про нього відомо небагато, головне свідчення – співавторство трактату про Парфенон разом з Іктіном, що засвідчує аналітичну рефлексію над проєктом.

Ймовірно, Карпіон виконував роль обмірника й теоретика пропорцій, фіксуючи конструктивні та метричні рішення у вигляді документації.

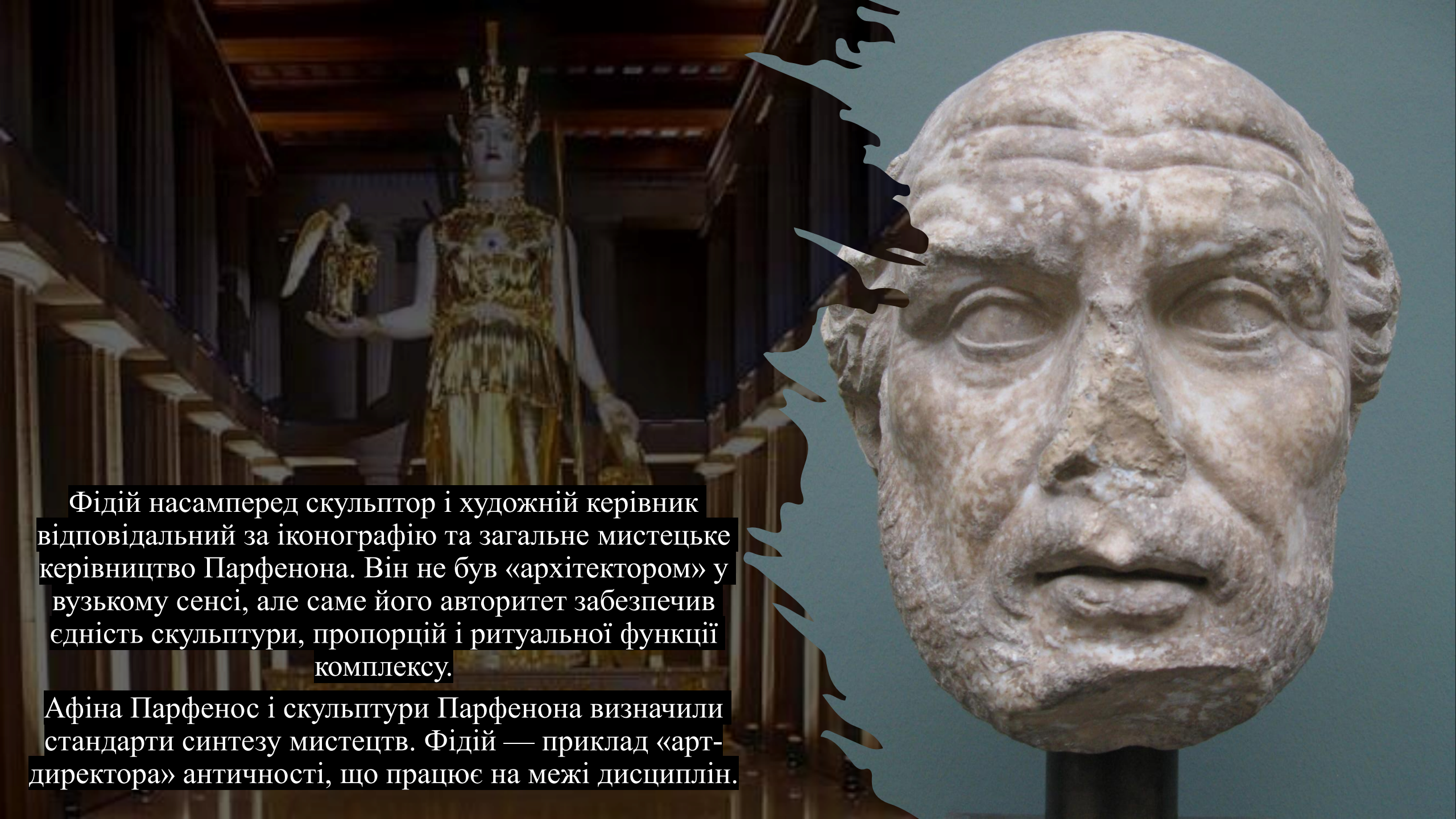
Навіть брак біографічних даних не зменшує значення текстуального сліду в історії теорії архітектури. Карпіон є символом ранньої професійної методології опису споруди.

Парменіон. Інженер-архітектор
елліністичного кола, де межа між
фортифікаційною технікою й
архітектурою була умовною.

У науковій реконструкції
Парменіон зустрічається як
організатор колективних великих
будов що зумовило розмитість
авторства багатьох будівель.

Фідій насамперед скульптор і художній керівник відповідальний за іконографію та загальне мистецьке керівництво Парфенона. Він не був «архітектором» у вузькому сенсі, але саме його авторитет забезпечив єдність скульптури, пропорцій і ритуальної функції комплексу.

Афіна Парфенос і скульптури Парфенона визначили стандарти синтезу мистецтв. Фідій — приклад «арт-директора» античності, що працює на межі дисциплін.

Лібон з Еліди. Автор доричного храму
Зевса в Олімпії (V ст. до н.е.), який
сформував канон масивного периптера.

Започаткував поняття «матеріальна
стратегія», що передбачала використання
місцевого вапняку та забезпечила
підвищення економічної ефективності та
естетики.

Лібон – рідкісний випадок освіченого
іменного архітектора що творив поза
Афінами.

Сатир (Сатирос). Разом із Піфієм з
Прієни він спроектував Мавзолей у
Галікарнасі – комплекс, що поєднав
грецьку ордерність із анатолійсько-
перською тектонікою підмурків і
багатоярусним силуетом. Мавзолей
задав тип вертикальної царської
меморіальної архітектури еллінізму,
ставши «чудом світу».

Сатир відомий також теоретичним
описом споруди, що демонструє
рефлексивність елліністичних
майстрів.

